

Andrzej Wiśniewski

"Błąd jako wada oświadczenia woli
(Od błędu w pobudce do błędu
usprawiedliwionego)", A. Kozaczka,
Kraków 1961 : [recenzja]

Palestra 6/6(54), 73

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

blem: władza i obywatel. Do tych właśnie tematów, które można by ująć we wspólnym tytule: zagadnienia podniesienia efektywności i demokratyzacji zarządzania — ograniczony jest wybór tłumaczeń.

Wybór obejmuje jedenaście prac omawiających węzłowe, a często dyskusyjne zagadnienia prawa administracyjnego. Pomyślany on jest w ten sposób, aby nie tylko zapoznać czytelnika z problematyką radzieckiego prawa administracyjnego, ale także aby dostarczył mu materiału porównawczego, który mógłby być przydatny przy omawianiu i rozwiązywaniu problemów aktualnych także i u nas.

A. Kozaczka: *Błąd jako wada oświadczenia woli (Od błędu w pobudce do błędu usprawiedliwionego)*. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Rozprawy i Studia*, tom XXIII. Kraków 1961, s. 172.

Błąd jako interesująca prawo cywilne wada oświadczenia woli polega na tej różnicy między rzeczywistością a wyobrażeniem o niej u oświadczającego, pod której wpływem składa on dane oświadczenie woli. Związek przyczynowy między błędem a oświadczeniem dotkniętym tym błędem polega na tym, że zupełna nieświadomość o zachodzącej u oświadczającego różnicy między jego wyobrażeniem o rzeczywistości a ową rzeczywistością stanowi *conditio sine qua non* złożenia przez błędzącego danego oświadczenia. Gdyby oświadczający działał bezbłędnie, tj. gdyby jego świadomość tej rzeczywistości, ze względu na którą złożył dane oświadczenie, była z nią zgodna, toby danego oświadczenia albo wcale nie składał, albo złożyłby je wprawdzie, ale o innej treści. Niezgodność wyobrażenia z rzeczywistością nie może być dla oświadczającego nawet częściowo świadoma. Gdyby działał on choćby tylko w niepewności co do tego, że dane wyobrażenie o rzeczywistości nie jest z nią zbieżne, to już nie działałby w tej fałszywej pewności, bez której nie można mówić o żadnym błędzie jako o wadzie oświadczenia woli.

Swie rozważania na temat błędu jako wady oświadczenia woli autor monografii zamknął w czterech rozdziałach. W pierwszym omawia zagadnienia podstawowe dla całej pracy, a w następnym przedstawia kolejno zagadnienie błędu w cywilistyce burżuazyjnej, polskiej cywilistyce międzywojennej, cywilistyce radzieckiej i polskim prawie współczesnym.

Autor wskazuje w pracy na nieużyteczność stosowanego u nas podziału na błąd co do pobudki i błąd co do treści oświadczenia woli. Omawia także poszczególne rodzaje błędów. Odrzucając podział na błąd co do pobudki i co do treści oświadczenia woli, omawia cechy, które jego zdaniem powinny wyróżniać błąd uznany przez niego za usprawiedliwiony, tj. za taki, który ze względu na obowiązujące zasady życia społecznego mógłby uzasadniać uchYLENIE SIĘ od skutków złożonego oświadczenia woli.

Prawo lokalowe. Przepisy o budownictwie mieszkaniowym. Zbiór tekstów. Opr. S. Jabłoński. Wyd. III, Wyd. Prawn. Warszawa 1962, s. 700.

Trzecie wydanie znanego już zbioru zawiera przepisy dotyczące prawa lokalowego, najmu lokali, budownictwa mieszkaniowego prezydentów rad narodowych i zakładów pracy, spółdzielczego i indywidualnego, nauki mieszkaniowych, norm